

MARK SPOERER

NUCENÉ PRÁCE POD HÁKOVÝM KŘÍŽEM

ZAHRANIČNÍ CIVILNÍ PRACOVNÍCI, VÁLČNÍ ZAJATCI A VĚZNI VE TŘETÍ ŘÍŠI A V OBSAZENÉ EVROPĚ V LETECH 1939-1945

edice historické myšlení

řada totalitarismus a šoa

ARGO 2005

OBSAH

PŘEDMLUVA	9
ÚVOD	11
1. PREHISTORIE A POZADÍ NASAZENÍ CIZINCŮ	23
Zahraniční pracovníci v době pozdního císařství a výmarské republiky (1900-1932)	23
Nacionálněsocialistické nasazení cizinců jako příčina napětí mezi rasovou ideologií a hospodářskou politikou (1933-1945)	26
2. NÁBOR, NUCENÉ ODVODY, NUCENÁ PRÁCE A DEPORTACE V „EVROPSKÉM HOSPODÁŘSKÉM PROSTORU“	37
Pracovní síly z obsazené Evropy	39
Československo	41
Polsko	44
Dánsko	56
Norsko	56
Nizozemsko	57
Belgie	59
Francie	61
Jugoslávie	65
Řecko	67
Sovětský svaz	68
Tunisko	77
Itálie	77
Maďarsko	80
Pracovní síly z jiných regionů	83
3. PRACOVNÍ NASAZENÍ CIZINCŮ VE TŘETÍ ŘÍŠI	97
Všeobecné právní základy a organizace nasazení ve třetí říši	98
Zahraniční civilní pracovníci	98
Váleční zajatci	106
Vězni	113
Základy fyzické existence	120
Ubytování a střežení	121
Strava	126
Ošacení a obuv	137
Hygiena a lékařská péče	140
Protiletecká ochrana	144
Cizí pracovníci, nebo otroci? Poměr cizinců k zaměstnavatelům a k nacistickému státu	146
Ochrana práce	147

Mzda, daně a příspěvky na sociální pojištění	151
Dovolená	164
Konflikty, sabotáže a odpor	166
Podniková a státní disciplína	171
Likvidace prací	177
Kdo profitoval z nucené práce?	179
Spoluobčané, nebo podlidé? Vztah skupin cizinců k sobě navzájem a k německému obyvatelstvu	185
Resentiment a solidarita na pracovišti	187
Volný čas	191
Černý trh	193
Láska a sexualita	194
Těhotenství, potraty, malé děti	199
Od bezprávného nuceného pracovníka k displaced person	202
Zdravotní poškození nucenými pracemi	207
Bída v číslech: kvantitativní rozměr nasazení cizinců	211
Dělení podle národní příslušnosti	211
Dělení podle hospodářských odvětví	216
Smrtné případy v pracovním nasazení	218
Exkurz: nucené práce Němců	221
4. ODPOVĚDNOST A ODŠKODNĚNÍ	247
Odpovědnost za nasazování nucených pracovníků a jeho okolnosti	247
Odškodnění státem a podniky	254
5. RESUMÉ	268
SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	278
SEZNAM MAP	279
SEZNAM ZKRATEK	280
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	282
DOSLOV	300
REJSTŘÍK	313